KURJER WARSZAWSKI.

Środa. 28 Września. / 10 Października. Rok 1855. № 268. Jutro, Śtej Placydy P.

W przeszłą Niedzielę, w Kościele Śgo Karola *Boromeusza* w *Powązkach*, odbyło się Nabożeństwo z wystawieniem N. SAKRAMENTU, na uproszenie PANA Zastępów, o odwrócenie klęsk, a zarazem na podziękowanie za ustanie epidemji; w czasie którego, Amatorowie muzyki wykonali Mszę N° 4 na 4ry głosy z organem, napisaną w r. 1847 przez J. K. *Chwaliboga*; na *Offertorium*, kompozycję na solo sopran P. *Bassi*, Nauczyciela chórów Teatrów; na Benedictus, Hymn do BOGA Józefa *Nowakowskiego*.

Wiadomości z Krymu.

Według depeszy telegraficznej z Nikołajewa otrzymanej, flota nieprzyjacielska, o której odpłynięciu donosił Xiążę Gorczakow pod d. 25 Września (7 Października), ukazała się d. 26 Września (8 Października) przed Odessą i tam zarzuciła kotwicę. (Gaz: Rząd:).

Wiadomości z placu boju.

Od Ministra Wojny — dnia 27 Września (9 Października): »Do dnia wczorajszego, godziny 9ej wieczorem, nieprzyjaciel nic nie przedsiębrał przeciw Odessie, lecz częściowo podchodził ku przystani i o godzinie 9ej zarzucił kotwice.

Na 6ciu okrętach linjowych dostrzeżono wojsko do lądowania przeznaczone." (Gaz: Rząd:).

Wiadomości z Turcji Azjatyckiej.

Głównodowodzący Oddzielnym Korpusem Kaukazkim, Jenerał-Adjutant Murawiew, donosi pod d. 4 (16) Września z obozu pod Czawtlik-Czaj, że dzień Imienin NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA upamiętniony został pomyślną rozprawą jazdy, w której Kozacy nasi, milicjanci i dragoni, pod wodzą Jenerał-Lejtnanta Kowalewskiego, rozbili zupełnie oddział nieprzyjacielski, składający się z 1 i pół tysiąca regularnej jazdy, około tysiąca baszi-buzuków i kilkuset jeźdźców pieszych, oraz 4ch dział górnych. Dowodzący tym oddziałem Ali-Pasza, Jenerał stary i waleczny, który miał udział w wielu wojnach, toczonych przez Turcję w ostatnich czasach, jest wzięty do niewoli; oprócz tego zabrano 1 Oficera i 45 niższych stopni; zdobyto: 1 chorągiew, 2 sztandary, 4ry działa górne, 68 jaszczyków z ładunkami działowemi, a 55 z karabinowemi, obóz i mnóstwo dobytku, koni i oręża.— Strata Turków w poległych wynosi do 400 ludzi.

Rozprawa odbyła się w sposób następujący:

Jenerał-Adjutant Murawiew, dowiedziawszy się, że w Olcie i Peniaku, zbierają znaczne zapasy żywności, a w Peniaku i Panżrut znajdują się wojska tureckie przybyłe z Erzerum, w zamiarze przedarcia się do Karsu po drodze Ardagańskiej, wysłał w nocy z 28go na 29 Sierpnia (z 9go na 10 Września), oddział piechoty i jazdy, przy 20 lekkich działach i 8 lawetach racowych; pod dowództwem Jenerał-Lejtnanta Kowalewskiego, któremu rozkazano: rozbić znajdującego się pod Peniak nieprzyjaciela, i otworzyć drogę prowadzącą ztąd do Karsu przez Panrut i Sandżak Gelski.

Po przyśpieszonym 70-wiorstowym marszu, jazda nasza dognała oddział nieprzyjacielski (zostający pod dowództwem 3ch Baszów) we wsi Peniak: Turcy zajmowali przez jeźdźców, którzy z koni pozsiadali, spadki gór przyległych; baszi-buzuki stali na wzgórzu przed wsią, a po-za nią, jazda regularna z artylerją.

30 Sierpnia (11 Września), około godziny 6tej wieczorem, rozpoczął się bój zacięty, w którem waleczne wojska nasze, nie bacząc na silny ogień kartaczowy i karabinowy, wyparły ze wsi nieprzyjaciela i zdobyły w boju jedno działo;— wojska Tureckie porażone panicznym strachem uciekły. Naprożno Ali-Basza starał się wznowić walkę. Został on sam otoczony przez Kozaków, bronił się bohatersko, lecz został raniony i wzięty do niewoli przez Assawułę Serdiukowa.

Przełamawszy ostatni opór, Kozacy rzucili się w pogoń za uciekającym nieprzyjacielem, po drogach ku Olta i Kotyk i nie wstrzymywali się dla brania jeńców, troszcząc się tylko o to, aby nie pozwolić Turkom zebrać się na nowo. Żwawa ta pogoń sięgała na obu drogach na 15 wiorst, co dało możność zabrania Turkom wszystkich dział, z których ostatnie wzięto już na 10tej wiorście od obozu tureckiego.

Strata nasza wynosi w ogóle 2ch kozaków ranionych i 6ciu także ranionych milicjantów. (Rus: Inw:).

Jego Cesarska Wysokość Xiążę Piotr Georgiewicz *Oldenburgski*, przybył dnia 17 (29) Wreśnie, z *Moskwy* do *Petersburga*.

Z powodu podrożenia cen na chleb, JO. Xiążę Namiestnik Królestwa pragnąc okazać pomoc uboższym mieszkańcom, rozkazać raczył, ażeby każdodziennie wydawaną była z magazynów wojskowych mąka, dla wypiekania z takowej chleba i aby sprzedaż onego odbywała się po cenie niższej od taxy ustanowionej dla piekarzy. Dla niezwłocznego wypełnienia takowej woli Jego Xiążęcej Mości, stosowne rozporządzenia wydane zostały i o czasie rozpoczęcia sprzedaży chleba wkrótce ogłoszonem zostanie.

Dalszy ciąg Listy osób bez wymeldowania wyszłych. Cyrkuł 1. Alexan: Kaniewski, przy Matce, rodem z m. Warsz:, wydalił się w r. 1849; Marjan: Poznańska, Służąca, rodem z wsi Xiężyce, Gub: Augustow:, wydaliła się w r. 1845; Anasta: Kaniewska, Służąca, rodem z m. Radomia, wydaliła się w r. 1849; Jan Ebert, przy Matce, Alexan: Krajewski, Uczeń Szkół, i Urban Kamiński, przy Matce, wszyscy rodem z m. Warsz:, wydalili się w r. 1846; Michał Sobociński, przy Rodzicach, rodem z m. Warsz:, wydalił się w r. 1848; Witalis Biedrzycki, Wyrobnik, rodem z m. Warsz:, wydalił się w r. 1846; Ign: Ceglinski, Markier, rodem z m. Warsz:, wydalił się w r. 1848; Alexan: Wiatr, przy Rodzicach, rodem z m. Warsz:, wydalił się w r. 1850; Marjan: Kamińska, przy Mężu, rodem z m. Błonia, wydaliła się w r. 1846; Juljan: Laskowska, Służąca, rodem z m. Skierniewic, wydaliła się w r. 1849; Wład: Jakubowski, Termin: szewcki, rodem z m. Warsz:, wydalił się w r. 1847; Mikołaj Bobrzyński, Czeladnik gwoździarski, rodem z Pragi, wydalił się w r. 1850; Eugen: Boduchowski, przy fa-

milji, rodem z m. Ostrołęki, wydalił się w r. 1847; Igna: Perkowski, Termio: ślusarski, rodem z wsi Perków, Gub: August:, wydalił się w r. 1850; Józ: Orczykowski, Stolarz, rodem z m. Warsz:, wydalił się w r. 1847; Józ: Zbrożek, Urzędnik, rodem z m. Warsz:, wydalił się w r. 1847; Dymitr Błaszko, Emeryt, z m. Smoleńska, wydalił się w r. 1847; Teof: Błaszko, przy Mężu, rodem z m. Warsz:, wydaliła się w r. 1847; Konstancja Naziembło, Służąca, rodem z m. Nadarzyna, wydaliła się w r. 1847; Teof: Dziekońska, przy Mężu, rodem z m. Warsz:, wydaliła się w r. 1848; Jan Jurkowski, Czelad: szewcki, rodem z m. Warsz:, wydalił się w r. 1850; Jan Puchalski, przy Matce, rodem z m. Warsz:, wydalił się w r. 1849; Marcella Galińska, przy Rodzicach, rodem z m. Łowicza, wydaliła się w r. 1849; Emilja Bojanowska, Emerytka, rodem z wsi Chotylów, Gub: Augustow:, wydaliła się w r. 1849.

Dyrekcja Ubezpieczeń, po zamknięciu xiąg i złożeniu Najwyższej Izbie Obrachunkowej, rachunków za rok 1854, główniejsze z tychże wypadki podaje do wiadomości powszechnej jak następuje: I. *Ubezpieczenie Zabudowań od pożaru.* Ubezpieczenia Zabudowań, z końcem roku 1853 wynosiły: w miastach, Rs. 54,292,660; we wsiach, Rs. 101,297,720; razem rs. 155,590,380. W ciągu r. 1854, potrąciwszy zmiany i ubytki, przybyło: w miastach, za Rs. 629,280; we wsiach, za Rs. 1,877,930; razem za Rs. 2,507,210. Ogół zatem ubezpieczenia Zabudowań z końcem r. 1854, wynosił w miastach, Rs. 54,921,940; we wsiach, Rs. 103,175,650; czyli razem Rs. 158,097,590. — *Co do Składek od ubezpieczonych Zabudowań.* Składki z końcem r. 1853, do pobierania pozostałe, wynosiły: Rs. 250,311, kop: 59²/₄; składki na r. 1854 rozpisane, wynosiły Rs. 878,139, kop: 45; było do poboru razem, Rs. 1,128,451, kop: 4¹/₂. Na rachunek powyższej summy wpłynęło w ciągu r. 1854, Rs. 855,123, kop: 87; przeto składki z końcem r. 1854, do pobierania pozostałe, wynosiły summę: Rs. 273,327, kop: 17²/₄. — *Co do wynagrodzeń za pogorzałe Zabudowania.* Z wynagrodzeń w latach poprzednich przyznanych, a z rozmaitych przyczyn po koniec r. 1853, nie podniesionych, pozostało do wypłaty Rs. 715,128, kop: 55. W ciągu r. 1854, przyznała Dyrekcja za pogorzele, w t. r. i w latach poprzednich wydarzone, Rs. 626,538, kop: 31²/₄; należało razem Rs. 1,341,666, kop: 86²/₄. Na rachunek summy powyższej, odebrali poszkodowani w ciągu r. 1854, Rs. 604,493, kop: 57¹/₄; pozostało zatem do wypłaty z końcem r. 1854, Rs. 737,173, kop: 29¹/₄. — 2. *Ubezpieczenie Ruchomości, od pożaru.* Ubezpieczenia ruchomości z końcem r. 1853, tak w miastach, jako i we wsiach, wynosiły: ciągłe Rs. 41,534,317; czasowe Rs. 1,502,334; razem Rs. 43,036,651. W ciągu r. 1854, od przybytków potrąciwszy ubytki i wystąpienia, ubezpieczenia ciągłe powiększyły się o Rs. 3,354,119; ubezpieczenia zaś czasowe zmniejszyły się o Rs. 35,292; rzeczywiste więc powiększenie było o Rs. 3,318,827; a ogół ubezpieczenia ruchomomości z końcem r. 1854, wynosił: ciągłych Rs. 44,888,436; czasowych, Rs. 1,467,042; czyli razem Rs. 46,355,478. (D. c. n.).

Wczoraj o godzinie 8ej wieczorem, w obec Rodziny, licznego grona dostojnych Osób, oraz Przyjaciół i Znajomych, pobłogosławiony został związek małżeński, zawarty przez znanego powszechnie jako znakomitego Doktora Medycyny, W. Maurycego *Wolffa;* z Panną Wiktorją *Borzęcką*, Córką Alfonsa i Franciszki z Pawlińskich, Małżonków *Borzęckich.* Przy zbliżaniu się zacnej Pary do stopni Ołtarza, przyczem Pannie Młodej towarzyszyli: Władysław Hrabia *Zamoyski* i Stefan Hrabia *Potocki;* zaś Panu Młodemu, Hrabianki: Pelagja *Potocka*, i Iza *Tyszkiewicz;* Kler miejcowy na chórze odśpiewał Veni Creator, utworu *Radzyńskiego;* poczem błogosławiący ten związek W. JX. *Dorobis*, Proboszcz Parafji Śgo Krzyża, i Wizytator Jlny Zgromadzenia XX. *Missjonarzy*, przemówiwszy w słowach religijnych, wskazujących obowiązek Sakramentu Małżeństwa, połączył Nowożeńców. Po zawarciu związku, Nowozamężną odprowadzili od Ołtarza, JW. Hr: Konstanty *Branicki*, i JW. Józef *Szembek;* zaś Nowożeńca, JJWW. Hr: Konst: *Branicka*, i Ewarystowa *Mokronowska*. Z Kościoła, cały Orszak godowy, udał się wraz z Nowożeńcami do *Fraskati*, mieszkania JJWW. Hr: Konst: *Branickich*, w domu których, Nowozamężna goszcząc do chwili zawarcia ślubów, doznawała Rodzicielskiej opieki, i tam przy wystawnej i sutej wieczerzy, Grono godowe podjęte zostało z całą a cechującą zacny ten dom gościnnością. Gdy zaś wzniesiono na uczczenie Nowożeńców toast, wszyscy obecni, ponowili im jak najszczersze życzenia.

Wczoraj w rozpoczęciu ciągnienia 3ej klassy *loterji klassycznej*, odbytej w zwykłym porządku i w obec delegowanych osób, a z tych z Obywateli, W. Henryka *Kremky*, znaczniejsze wygrane padły jak następuje: Rs. 250, na Nr 19,900, ⁵/₅, u *Werthejma* w *Warszawie.* Po rs. 120: na Nr 6,559, ⁵/₅, u *Mehrenlendera* w *Warszawie;* na Nr 13,909, ¹/₁, u *Nelkena* w *Warszawie*, i na Nr 17,777, ⁵/₅, u *Fausta* w *Warszawie.* Po rs. 100: na Nr 11,102, ⁵/₅, u *Szyldberga* na *Pradze;* na Nr 16,586, ⁵/₅, u *Schwedszarfa* w *Lublinie;* i na Nr 18,669, ⁵/₅, u *Nelkena* w *Warszawie.*

Wczoraj, w Kościele XX. *Reformatów*, w obec Rodziny i licznie zebranych Przyjaciół, oraz Znajomych, całą Świątynię przepełniających, odbyło się Nabożeństwo żałobne, za spokój duszy ś. p. Anieli z Xiążąt Sapiehów Hrabiny Konstantowej Ordynatowej *Zamoyskiej.* Nieboszczka urodzona w *Wilnie* 1800 roku, z Xięcia Franciszka Sapiehy, Tajnego Radcy Jego Imperatorsko-Kr: M., Komandora *Maltańskiego*, i Hrabianki Pelagji Szczęśnianki Potockiej, Małżonków *Sapiehów*, zaślubiona w 1827 roku z JW. Konstantym Hr: *Zamoyskim*, ze związku tego zostawia z żyjących pięcioro Dzieci: Hrabiów: *Tomasza*, *Karola* i *Józefa;* oraz Córki: *Marję*, Małżonkę Hrabiego Kazimierza *Potulickiego*, i *Pelagję*, Małżonkę Alexandra *Rembielińskiego.*

(A. n.) Wieczne odpocznienie racz jej dać PANIE! a światłość wiekuista niechaj jej świeci.....— Dnia 17 z. m., zmarła w majątku swym dziedzicznym *Czuprynowie*, w Gub: *Grodzieńskiej* położonym, ś. p. Marja-Klara-Pamela z Kruszewskich *Karwowska*, nie doszedłszy jeszcze połowy życia. Życie to krótkie, było obrazem skromnych cnót pobożnej Chrześcjanki. Skon przedwczesny tej Pani, tak potrzebnej na świecie dla podeszłego już w wieku męża i dwojga małych dziatek, pozostawił żal głęboki i niezatarty w sercu jedynej już tylko żyjącej siostry. Ś. p. *Pamela* w r. 1852, utraciła jedną po drugiej: Matkę swą, Córeczkę i Siostrę.— ***

W przeszłą Niedzielę nastąpiło poświęcenie domu, WW. Stefanostwa *Neybaurów*, położonego przy placu *Wareckim*, a o którym już w r. z. wspominaliśmy, jako o myśli osobliwej, a zarazem dobroczynnej, mającej na celu przeznaczenie gmachu na użytek samej tylko rodziny. Obecnie dom ten już ukończony, i zaczyna być przez tych zajmowanym, dla których był przeznaczonym, w skutku czego, Niedzielę, to jest dzień 7 b. m. przeznaczono na obrzęd Religijnego poświęcenia. Jakoż o godz: 12 w południe, zebrało się liczne grono familijne i Przyjaciele, a tymczasem Rodzina przygotowała szanownym fundatorom miłą niespodziankę. Jeden bowiem pokój urządzono gustownie, i cały ozdo-

biono kwiatami, wśród których zamieszczono portrety szanownych właścicieli, a pomiędzy temi cyfry Imion obojga; obok zaś przygotowano Ołtarz dla Religijnej ceremonji, otoczony w około drobnemi dziatkami, trzymającemi długi wieniec kwiatów. Gdy przybył szanowny Kapłan, i życzliwy Przyjaciel Familji, zaproszono szanownych Właścicieli i całe grono do tego przybytku wdzięczności, poczem Kapłan po stosownej modlitwie i poświęceniu wszystkich mieszkań, przemówił w duchu religijnym, pochwalając tę myśl nową Fundatorów i błogosławiąc takowej, wreszcie zachęcał uczestników i ich pokolenia do wdzięczności. W tejże chwili w bocznych pokojach dał się słyszeć prześliczny Hymn *Verdego;* następnie deklamacja własnego utworu jednej z Siostrzenic zacnych Fundatorów; po skończeniu której, Familja składała czcigodnym założycielom serdeczną wdzięczność, wraz z całem gronem, jakby jedną Rodzinę tworzącem, które tym obrzędem, do łez pobudzone zostało. Bo też był to osobliwy w swoim rodzaju obraz, a w dzisiejszych czasach rzadko zdarzający się. Nie było tu pochlebstw ani udanie, ale szczere wylanie się serc wdzięcznych. W końcu nastąpiło śniadanie, które wesoło wśród śpiewów i tańców do wieczora przetrwało.

P. *Paplońskí* zajmuje się przekładem z języka *łacińskiego* na *polski*, dzieła *Kruzego*, p. n. *Chronicon Nortmannorum;* (tłómacz jest imiennikiem uczonego *Warszawskiego* W. Jana *Paplońskiego*).

Niejaki P. *Gérié*, Bibljotekarz w *Cahors* (dep: *Lot* we *Francji*), wynalazł roślinę której liście użyte w sposobie herbaty, zastępują *chińską*, prawie pod każdym względem. Roślina ta znajduje się w obfitości.

Poezje Jana *Prusinowskiego*, wyjść mają w *Warszawie* na widok publiczny.

Pan Samuel *Kossowski*, znany zaszczytnie i powszechnie ceniony Artysta, został zaproszony do m. *Radomska* na d. 14 b. m., dla dania tamże koncertu na wiolonczeli. Koncert ten już poprzednio był ogłoszony, lecz z powodu jarmarku *Łowickiego*, i panującej podówczas epidemji, do d. 14 b. m. odłożony został.

P. *Biernacki* wyjechał za granicę, w zamiarze podróży muzykalnej; ma zwiedzić najprzód *Kraków* i *Lwów*.

W tych dniach także opuszcza *Warszawę*, P. Adam *Hermann*, Wiolonczelista, aby odwiedzić *Radom*, i dać tam koncert w Niedzielę lub Środę.

W *Bibljotece Warsza:*, ma być drukowaną powieść J. Ig: *Kraszewskiego*, p. n.: *Góra z górą*.

Wczoraj w Teatrze Wielkim, po Operze *Ernani*, przywołani zostali: Panna *Ortolani* 6-kroć, PP. *Dobrski* 7-kroć, *Butti* i *Miller* po 4-kroć, oraz P. *Szczepkowski* 2-kroć. — Wkrótce w Teatrze Rozmaitości daną będzie wznowiona Komedja *Lwy i Lwice*. (Pan *Rychter* po długiej słabości, pierwszy raz wystąpi w roli *Sędzimira*).

Kurs wczorajszy: za *pół-imperjały*, żądają rs. 5 kop: 43, dają rs. 5 kop: 42; za *obligi Skarbowe* oprócz kuponu, żądają rs. 78 kop: 15, dają rs. 77 kop: 65. wartość kuponu kop: 10; za *listy zastawne* IIIgo Okresu oprócz kuponu, żądają rs. 15 kop: 19½, wartość kuponu kop: 17⅚; za nową *Rossyjską* pożyczkę z r. 1854 oprócz kuponu, żądają rs. 91 kop: 54, dają rs. 91 kop: 29, wartość kuponu rs. 2 kop: 45¹⁵/₁₈.

ANGLJA. — Xiążę *Fryderyk-Wilhelm Pruski*, przybył 2go b. m. z *Balmoral* do *Londynu*. (Schl: Ztg).

Królowa zabawi w *Balmoral* do 17go b. m. — Bank *angielski* podniósł znowu disconto z 5 na 5½ procent. — Sir Robert *Adair*, który w ostatnich wojnach *Europejskich* miał powierzane różne missje dyplomatyczne, zmarł w podeszłym wieku. — Znany od dawna dom handlowy *De Lisle et Comp:*, zawiesił swe wypłaty. Passiva wynoszą 400,000 funt: szt:. — *Morning Chronicle* oddając sprawiedliwość nominacjom nowych Marszałków, czyni uwagę, że wszyscy wynagrodzeni zostali za zasługi, przed pół wiekiem blizko krajowi wyświadczone. Istotnie bowiem czyny ich datują z wojen z *Napoleonem I*, lub z *Tippo-Sahibem* w *Indjach*, a oni sami są starcami. (Neue Pr: Ztg).

P. *Backhouse*, Komissarz *Angielski* w mieszanym Komitecie, ustanowionym dla zniesienia niewolnictwa, został zamordowany w *Hawanie* przez bandę negrów. (Indep: Belge).

AUSTRJA. — P. *Prokesch-Osten* spodziewany był 6go b. m. w *Wiedniu*. — Lord *Westmoreland*, Poseł *Angielski*, wypowiedział zajmowane przezeń mieszkanie. Ma on wrócić do *Wiednia* dla uporządkowania swych interessów, a następnie opuścić posadę poselską. Mówią, iż następcą jego będzie Lord J. *Russell*. — Według nowego urządzenia, studja prawne w *Austrji* w przeciągu ośmiu semestrów (półroczy), odbyte być mogą. Dla dojścia do doktoratu, potrzeba trzy razy zdawać examin; kto zaś bez tego stopnia służbie rządowej poświęcić się myśli, musi zdawać dwa examina oddzielne. (Sch: Z.)

Rząd ustąpił bankowi saliny, kopalnie i lasy, wartości 155 miljonów złr., na pokrycie forszusów od tegoż banku wziętych. Kapitał zakładowy tego banku stanowi 100,000 akcji, nominalnej wartości 69,875,000 złr. — Ludność *Austrji* w 1854 r. wynosiła 39,151,400 dusz. (Neue Pr: Ztg).

DANJA. — Ustawa została ogłoszoną w kraju. Ponieważ Xiążę Następca, *Fryderyk-Ferdynand*, Wuj Króla, wzbraniał się podpisać ustawę, przeto Król uwolnił go od dowództwa jeneralnego w *Seeland*, i polecił zaliczyć do armji. (Schl: Ztg).

FRANCJA. — *Constitutionnel* donosi, iż układ w przedmiocie nieporozumień pomiędzy *Toskanją* i *Piemontem*, jest blizki zawarcia. — Stan zdrowia Jenerała *Trochu*, pod *Sewastopolem* ranionego, jest niepokojący. — Z *Marsylji* donoszą, że na okrętach przewożących wojska do *Krymu*, panuje wielka śmiertelność. (Sch: Z.)

Kontr-Admirałowie *Penaud* i *Rigaud de Genouilly*, otrzymali wielkie Krzyże *legji honorowej*. (K. Pr: St: Anz:).

P. *Olozaga*, wkrótce wyjeżdża do *Madrytu*. — W tych dniach spodziewaną jest w *Cherbourg* eskadra *Francuzka* z *Baltyku*. — Do rozmaitych portów *Francji*, przybywają ładunki zboża, już to z *Anglji*, już też z *Ameryki*, *Algierji* i *Hiszpanji*. (N. Pr: Ztg).

Zauważano, iż dzienniki *angielskie* daleko surowiej od *francuzkich* krytykują postępowanie swych wojsk, a nawet poddają w wątpliwość odwagę *Anglików* pod *Sewastopolem*. — Oprócz posiłków, *Francja* i *Anglja*,

wysyła także mnóstwo robotników różnego rodzaju do *Krymu*.— Galerja ekonomiczna na wystawie powszechnej, budzi obecnie najwięcej ciekawość publiczną. Codziennie można tam widzieć gruppy osób notujących sobie ceny, biorących adresa wystawców, i zastanawiających się jak można oddawać takie wyroby po tak nizkich cenach. Pierwszą myśl do wystawy tego rodzaju powziął P. *Twinning*, jeden z Członków *Londyńskiego* Stowarzyszenia Sztuk i Nauk. Zakomunikował on ją Cesarzowi, a ten wkrótce wydał dekret, zalecający utworzenie na wystawie galerji ekonomicznej. W *Anglji* mimo usiłowania, P. *Twinning* nie mógł przyprowadzić do skutku swego pomysłu. — P. *Pereira*, ofiarował tylko co wykończony wspaniały hotel *Luwru*, na wieczór, jaki wystawcy dla Xięcia *Napoleona* dać zamierzają. (Ind: Bel:).

Mocarstwa *Zachodnie* miały w cyrkularzu dyplomatycznym wyłuszczyć wpływ, jaki wywrą ostatnie wypadki w *Krymie* na położenie polityczne. Cyrkularz ten zapewnia, że trzymać się będą czterech punktów pierwotnych, ale zresztą wyrażenia jego są dość elastyczne. (Jour: de St. Pet:).

Hiszpanją. — Kortezy zatwierdzili 4 b. m., projekt utworzenia kolonji rolniczych. — Przywóz siarki do *Hiszpanji* został dozwolony.— Cholera grasuje na nowo w *Madrycie*. (Ind: Belge).

16go z. m. odśpiewano w Kaplicy *Francuzkiej* w *Madrycie*, Te Deum, z powodu wzięcia południowej części *Sewastopola*. Oprócz Posłów: *Francji*, *Anglji* i *Sardynji*, nikt z urzędowych osób nie znajdował się na Nabożeństwie. (Jour: de St. Pet:).

Niemcy. — Xiążę Następca *Saski*, przejeżdżał wraz z małżonką przez *Monachium*, udając się do *Tyrolu*. — Xiążę Rejent *Badeński* ogłosił amnestję, z powodu swych zaręczyn.— Hrabina *Danner* ma być podniesioną w rocznicę urodzin Króla *Duńskiego*, do godności Xiężnej *Wagrji* (dawna nazwa *Wschodniego Holsztynu*). (N. Pr: Ztg).

Prusy.— Hr: *Flandrji* otrzymał od Króla *Pruskiego* Order *Orła Czarnego*.— Monarcha *Pruski*, 4 b. m. znajdował się w *Münster*.— W *Królewcu* zmarł w tych dniach na cholerę, Profesor *Busch*, Dyrektor tamtejszego Obserwatorjum. (Schl: Ztg).

Szwecja. — Owdowiała Królowa *Szwedzka*, przechodząc się po parku w *Rozerzberg*, w skutku nagłego zawrotu głowy, upadła i złamała rękę. Złamanie to jednak nie przedstawia żadnego niebezpieczeństwa. (Schl: Ztg).

Włochy.— Tak długo zapowiadany Konsystorz, odbył się rzeczywiście 28 z. m. w *Rzymie*. Oprócz osadzenia 21 Biskupstw, nic ważnego nie uchwalono. — Poseł *Neapolitański*, Xiążę *Carini*, otrzymał polecenie wrócenia na swą posadę do *Londynu*. (Ind: Belge).

Ze Wschodu. — Po opuszczeniu południowej strony *Sewastopola*, uwaga publiczna głównie zwróconą jest na obroty wojenne, jakie po tym wypadku nastąpią. Wielu przypuszcza, że armja *Rossyjska* rozpocznie wkrótce odwrót ku północy, i że do tego głównie może być skłonioną trudnością zaopatrzenia się w żywność. Ale powód ten można uważać za nieistniejący, a dowodem tego najlepszym, iż Xiążę *Gorczakow*, mimo zajęcia morza *Azowskiego* przez sprzymierzonych, umiał bez trudności wyżywić swe wojska. W tem więc położeniu rzeczy, jeżeli *Rossjanie* potrafią utrzymać do zimy swe pozycje, zyskają korzyści nieocenione. Co się tyczy pozycji zajmowanej przez Xięcia *Gorczakowa*, ta jest nadzwyczaj silną, i można ją tylko atakować od strony *Czernej*, albo obejść od *Eupatorji*. Pierwszy plan, za którym obstaje Jenerał Angielski *Brown*, jest nadzwyczaj trudny do wykonania a nawet rezykowny, z powodu wzniesionych przez *Rossjan* linji obronnych; drugi również przedstawia wiele trudności. Przy niepodobieństwie zatem ze strony sprzymierzonych stoczenia walki ogólnej, i przy możności jaką posiadają *Rossjanie* w zaopatrzeniu się w żywność i amunicję, niepodobna myśleć o prędkim odwrocie ich ku północy. Takie jest mniemanie dziennika Angielskiego *Daily-News*, obszernie rzecz tę rozbierającego.— Dywizja *turecka* nad *Czerną* stojąca, nie ustąpi ani jednego żołnierza *Omerowi* Baszy, ale podobno dwie brygady *Turków*, z stojących w *Kerczu* i *Jenikale*, odpłynie do *Azjii*.— *Fremdenblatt* utrzymuje, że sprzymierzeni czynią wielkie przygotowania do kampanji, której celem jest przedarcie się przez linję obronną *Ruską* pod *Czerkiess-Kierman*. Wojska legji *anglo-tureckiej* pod Jenerałem *Viviän*, zaczynają przybywać do *Eupatorji*, a nawzajem nietylko pułki *Tureckie* ale i *Egipskie* odpływają do *Batum*.— Do 14go Września, 12,000 wojska odpłynęło z *Warny* do *Azji Mniejszej*. (Jour: de St. Pet:).

Dziś rano ciepła stopni 9. Wczoraj w południe ciepła stopni 13. Dziś rano wysokość wody na *Wiśle* stop 1, cali 6.

TEATR WIELKI. Jutro, *Lalka Norymbergska*. *Esmeralda*.

W Drukarni Kurjera Warsz:.— Wolno drukować, d. 28 Września (10 Października) 1855 r.— Starszy Cenzor F. *Sobieszczański*.